

מערכ שיעור

ערכה פדגוגית למורה – מותאמת לפי שלבי חינוך
מבוסס על חומרי העמותה להנצחת מורשת לוחמי חרות ישראל (לח"י)

גבורה ומסירות - דב הבלונדיני ודור המאבק של היום

מטרת העל של המערכ:

ללמוד על גבורה, מנהיגות ומסירות מתוך סיפורו של לוחם לח"י יעקב גרנק ("דב הבלונדיני"), כדוגמה מייצגת לגבורת הלוחמים. דרך סיפורו נבין את ערכי המחתרת והמעבר לצה"ל, ונראה כיצד ערכים אלו באים לידי ביטוי בדור הלוחמים כיום במדינת ישראל, במיוחד בשנים האחרונות.

חומרי עזר וקישורים למורה:

- סרטון אנימציה: דוגמא אישית (אחרי!): דב הבלונדיני
- מידע מאתר העמותה להנצחת מורשת לח"י: קורות חיים – יעקב גרנק

בית ספר יסודי: ה'-ו'

מערכ שיעור: מהי גבורת הלוחם?

נושא השיעור: מהי גבורה? בעקבות "דב הבלונדיני" - מנער במחתרת למפקד בצה"ל
משך השיעור: 45 דקות
מטרות השיעור:

1. התלמידים יכירו את דמותו של יעקב גרנק ("דב הבלונדיני") כדוגמה ללוחם גאה, אמיץ ומסור.
2. התלמידים יבינו את המושג דוגמא אישית ואת משמעות הקריאה "אחריי!".
3. התלמידים יקשרו בין הערכים של יעקב גרנק לבין גבורת חיילי צה"ל וכוחות ההצלה כיום.

מהלך שיעור מפורט:

1. פתיחה: מהי גבורה אמיתית? (7 דקות)

כתיבה במרכז הלוח: המילה "גבורה".

שאלה לדין: "כשאתם שומעים את המילה 'גיבור', מה עולה לכם בראש? אילו תכונות יש לגיבור?"

איסוף תשובות: התלמידים יציעו גיבורי על (סופרמן, ספיידרמן) וגיבורים במציאות (חיילים, שוטרים, רופאים).

מסר סיכום לפתיחה: גיבור בסרטים משתמש בכוחות-על דמיוניים, אך גבורה במציאות היא בחירה של אדם רגיל להתמודד עם הפחד, להיות אמיץ, ולפעול למען האחרים גם כשהדבר קשה ומסוכן.

2. סיפור ומורשת: מי היה "דב הבלונדיני"? (15 דקות)

הסבר רקע מפי המורה:

"לפני שקמה מדינת ישראל, הבריטים שלטו בארץ. היו כמה מחתרות שנלחמו כדי שתהיה לנו מדינה עצמאית, ואחת מהן הייתה לח"י (לוחמי חרות ישראל). אחד הלוחמים המפורסמים בלח"י היה יעקב גרנק, שכונה 'דב הבלונדיני' בגלל שערו הבהיר וקומתו הגבוהה. דב נולד בפולין, איבד את משפחתו בשואה, ועלה לארץ ישראל לבדו כנער. הוא הצטרף ללח"י והיה ידוע באומץ הלב הבלתי רגיל שלו. כשהוקמה המדינה בשנת 1948, לח"י התפרקה, ודב יחד עם חבריו התגייסו לצה"ל, הפכו למפקדים ונלחמו במלחמת העצמאות להגנת המדינה החדשה."

הקרנת הסרטון: צופים בסרטון האנימציה על דב הבלונדיני.

שאלות הבנה לאחר הצפייה בסרטון:

1. איזה רושם עשה עליכם דב בסרטון?
2. אילו תכונות ראינו אצלו? (אומץ, חברות, נחישות, מנהיגות).
3. מה קרה כשהוקמה המדינה? (תשובה: הוא לא פרש, אלא התגייס לצה"ל והמשיך להגן על העם כמפקד).

3. דיון: המנהיג שצועק "אחריי!" והחיבור להיום (13 דקות)

הסבר המורה על המושג "אחריי!":

"בשדה הקרב יש שני סוגי מפקדים: מפקד שאומר לחיילים שלו 'קדימה תסתערו', ומפקד שאומר 'אחריי!' כלומר, אני רץ ראשון בראש, ואתם באים איתי. דב הבלונדיני היה מפקד של 'אחריי!'. הוא תמיד הסתער ראשון והראה דוגמה אישית. הקריאה הזו הפכה לסמל של מפקדי צה"ל עד היום."

שאלות לדיון בכיתה:

1. למה לדעתכם חיילים מוכנים ללכת אחרי מפקד שרץ ראשון? (תשובה: כי הם סומכים עליו, רואים שהוא אמיץ ושהוא לא שולח אותם למקום שהוא עצמו מפחד להיות בו).
2. חיבור לימינו: "בשנים האחרונות אנחנו שומעים סיפורים רבים על חיילים, מפקדים ואזרחים שקפצו להציל אחרים. התנהגות זו של ערבות הדדית ואומץ מראה שרוח הגבורה של דב חיים ופועלים אצלנו גם כיום."

4. סיכום ופעילות יצירתית (10 דקות)

אפשרות א': לצייר סצנה של גבורה (מתוך הסיפור של גרנק או מתוך סיפורי הגבורה של חיילי צה"ל כיום).

אפשרות ב': לכתוב מכתב תודה קצר ללוחם/ת צה"ל כיום, ולציין איזה ערך של גרנק (אומץ, מנהיגות, חברות) התלמיד/ה מנסה לקחת מהשראה לחייו.